Tizenötödik évfolyam. 195. szám. Kolozsvárt, hétfő, augusztus 27. 1894.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. **Telefon szám: 9.**

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvár, Belközép-utcza 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: **1 frt.** Bélyegilleték minden hirdetés után **30 kr.**

Nyilttéri czikkek:
garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

Világ dráma.

A most folyó század rohamosan közeledik vége felé.

A mily léptekben halad a század azon módon közeledik a végkifejlődése elé az a hatalmas dráma, melyet a társadalmi rend felforgatói insczenáltak és játszanak végig.

A dinámitosok, a tör és puskaporral dolgózó elem irja és csinálja azt a hatalmas világdrámát, a melynek utolsó jelenetei most folynak.

A szociálisták, hatalmuk érezteténe végett, a népek modern közlekedési életének leghatalmasabb intézményéhez nyultak s azt müködésében teljesen megállitották. Száz és száz mértföldnyi területen senki sem utazhatik többé vasuton, értékben milliárdokra becsült áruk nem szállithatók tovább s korunk legnagyobbszerü találmánya: a vasut megszünt működni, Valóban ami most Amerikában végbe megy, iszonyu próbatétele a szocialisták hatalmának, oly próba, melyet a világ visszafojtott lélekzettel, rémülettel figyel meg.

Még borzasztóbbá teszi a nagy sztrájkokat azon körülmény, hogy nem elég, hogy sok ezer meg ezer a munkás hirtelen beszünteti munkáját, hanem azt sem türik hogy helyettük mások végezhessék azt. Az állami hatalom pedig nem nézhetvén nyugodtan, hogy a köztársaság óriás területén a vasuti közlekedés és forgalom teljesen szüneteljen, mindent elkövetett, hogy más erők alkalmazásával segitsen a bajon. De ennek ellenszegültek a sztrájkolók, fölszaggatták a sineket, elégették a waggonokat, megtámadták a kirendelt csapatokat, valóságos csatákat vivtak, számos halott és sebesült boritotta a vérengző csaták szinhelyét s a kormány kénytelen volt, miként Európában teszik nagy belveszedelmek idején: ostromállapotba helyezni eme területet. De még ezen drasztikus rendszabálynak sem volt a legcsekélyebb eredménye sem . . .

Csak gondoljuk el, mit tesz az, mily kétségbeejtő helyzet lehet ott, midőn a föld legszabadabb államában hol az egyéni szabadság csaknem korlátlan s szolga nincs csak ur, hol a cseléd is, ha munkáját elvégezte, urával egyenlő rangu, hol minden foglalkozási és születési rangkülönbség ki van zárva s a legutolsó munkás ép oly önérzetes és független, egyenrangu polgár, mint a köztársaság elnöke, ilyen államban az ostromállapotot kihirdetni! . . . .

A szocialisták nem is mulasztották el a kormány ez intézkedésére a maguk valaszát megadni, s ez elég rettenetes: az általános sztrájkot készülnek elrendelni.

Ez annyit tesz; hogy az összes iparágak munkásai beszüntetik munkájukat! Nem fog sznki sem dolgózni, sem dolgozhatni, az óriási munkagépezet összes kerekei megállnak, minden tevékenység megszünik, — ám lássa a világ, miként boldogul majd ily viszonyok között . . .

S ki tagadhatja, hogy Európát is már közelről ily válság fenyegeti? hogy a szoczialisztikus mozgalom, habár egyelőre kisebb arányokban, szükebb keretekben, föltartóztathatlanul halad kifejlődése felé s itt ép oly rettentő veszélyé nőheti ki magát, mint Európában? Egy államfő meggyilkolása, más államfők állandóan fenyegetett élete a szakadatlan bomba s másnemü merényletek. az az iszonyu földalatti harcz, melyet a fölforgatás hatalmai nálunk is a fennálló rend ellen viselnek s egész modern polgárisultságunkat fenyegetik, — bizony mind e jelenség azt bizonyitja, hogy ez irányban az európai helyzet is csak oly fenyegető mint az amerikai. . .

Rendkivüli, rémitő időszakban élünk s egyre világosabbá lesz: hogy egy szigoruan fegyelmezett, egyöntetü, mindenre elszánt szervezettel állunk szemben, melylyel maholnap az államhatalom összes hadi erejével sem lesz képes sikeresen megküzdeni a veszély egyre növekedik, a romlás hullámai a fejünk fölé emelkednek, a félelem és bizonytalanság nyugtalanitó érzése vesz erőt rajtunk és sem a kormány, sem a törvényhozások nem tudják, mitevők legyenek? . , .

A világ érzi, hogy valaminek történni kell, hogy ezen már elviselhetlenné váló állapotnak vége vettessék s a dolgok rendes medrükben tereltessenek vissza. De hogy mi és mikéut történjék, azt fájdalom, még senki sem tudja. Csak annyi bizonyos, hogy a szoczializmus kérdése ma az egész világon a legfontosabb kérdés, a mely mellett minden egyéb háttérbe szorul, — s mig ebben az irányban a béke helyre nem áll, a világ nem élhet nyugodtan s minden nap egy rettentő és véres chaosz örvényébe merülhetünk...

Ennek az elviselhetetlen hadi állapotnak, mely az egész emberi társadalmat s az évezredek összes vivmányait ostromállapotban tartja, minden áron véget kell vetni.

Mert az emberi társadalom ezt a rémállapotot nem birja már tovább elviselni, ha csak kegyelemre föltétlenül nem akarja a fölforgatás hatalmai előtt fegyvereit lerakni...

A népek megteszik a kötelességüket; fizetik a számtalan pénz- és véradót, megkövetelhetik tehát: tegyék meg az államfők, kormányok s törvényhozások is kötelességüket s ne nézzék tétlenül, mint közeledik egyre jobban az az óriási ellenség, mely őket is, a népeket is könyörtelenül össze fogja zuzni.

Politikai hirek.

Az egyházpolitikai campagne. A kormány által hirdetett egyházpolitikai béke harczi előkészületeiről félhivatalos uton ma a következő bulletint vesszük:

Az ellenzék vezéreinek többször kifejezett reménye, hogy addig sikerülni fog az ellenzéki pártokat egyesiteni, immár meghiusitottnak tekinthető. Az ellenzék vezérei most már arra a meggyőződésre jutottak hogy a szabadelvü párt szétbomlasztása egyelőre keresztül nem vihető. Ellenzéki körökben, mint Bécsben, ismeretes, azon fáradoznak, hogy a főrendiházban többséget szerezzenek a kormány többi egyházpolitikai javaslatainak megbuktatására. Befolyásos mágnások ugyanis abban a nézetben vannak, hogy miután a házasságjogi javaslat egyidejüleg terjesztendő szentesités alá a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslattal, ily módon sikerülne közvetve a hazasságjogi javaslatot is megbuktatni. — Azonban Wekerle Sándor miniszterelnök és hivei sem maradtak tétlenül és megtettek minden intézkedést, hogy a gyermekek vallásáról szóló javaslatot a többi egyházpolitikai javaslatokkal együtt a főrendiházban keresztülvigyék és még ez év végén a király szentesitése alá terjeszthessék.

Ezzel szemben konstatálnom kell, hogy az ellenzék — legalább a mostani parlamenti cziklusra a harczot elintézettnek tekintette, sem a beszámolókból, sem egyébb politikainak minősitheto tényekből következtetés arra nem vonható, hogy abban az esetben, ha a kormány békés szándéka őszinte, az egyházpolitikai ellenzék parlamenti akcziót kezdeményezzen. Megváltoztatja a helyzetet a kormány azzal, hogy ha politikai tényeiben azt a szándékot árulja el, — hogy tovább folytatja a parlamentben tárgytalanná vált harczot. — A mint a fennebb közölt bulletin mutatja, mely hadüzenetnek is beillik, a kormány teljes erejével rajta is lesz, hogy az egyházpolitikai ellenzék békés szándéka meghiusittassék.

A delegácziók ülésezését illetőleg bécsi körökből nagyon optimisztikus hangulatot terjesztenek a kormány félhivatalosai. Azt akarják valószinüvé tenni, hogy a delegácziók szeptember 16-án megkezdvén az ülésezést, október elejéig be is fejezik munkálataikat. A ki a magyar politikai körök hangulatát ismeri, kevés hitelt ad ennek a hiresztelésnek. Magában a kormánypártban is jelentékeny nézeteltérések vannak a delegáczió körébe tartozó ügyek felől, az ellenzék számára pedig a parlamenti időszak és a szünet egész halmazatát gyüjtötte fel az ügyeknek, melyek éppoly intenziv, mint heves viták anyagát fogják képezni, ugy, hogy a delegáczió ülésszaka bizonyára tul fog terjeszkedni a kormány által preliminált két hétnél.

A főrendiház alelnöke a királynál. Ischlből irják a Pester Lloydnak, hogy a király e napokban hosszabb kihallgatáson fogadta Szlávy József koronaőrt, a főrendiház alelnökét, aki meghivást kapott az udvarhoz. Az audiencián minden valószinüség szerint a főrendiházi elnökség betöltéséről volt szó. Szlávy József alelnök, mint annak idején jelentettük, elhatározta, hogy csak a nyári szünetekig marad meg állásában, azután végképp visszavonul a magánéletbe; Wekerle Sándor miniszterelnökhöz intézett levelében pedig kijelentette, hogy a főrendiház elnöki állására nem reflektál. Minthogy gróf Károlyi Tibor, a főrendiház másod-alelnöke gyakran van távol a fővárostól, a főrendiház pedig már a jövő hónapban megkezdi tárgyalásait, tehát az elnökség betöltése sürgőssé vált. Szlávy József meghivatásának ezek szerint valószinüleg az volt a czélja, hogy az alelnök kifejtse a véleményét az elnökség betöltéséről, vagy hogy a király elhatározásának megmásitására birja.

Találkozás Ferencz József és III. Sándor czár közt. Pétervári beavatott körökben az a hir van elterjedve, hogy gróf Wolkenstein-Trostburg pétervári osztrák-magyar nagykövet elutazása összefüggésben van Ferencz József király ama szándékával, hogy találkozzék III. Sándor czárral. Ennek tulajdonitható — állitólag — az a rendkivüli szivélyes pohárköszöntő is, a melyet III. Sándor czár augusztus 18-ikán Ferencz József király születésnapja alkalmával tartott diszebéden mondott.

A főrendek elnöke.

Minden tekintetben hiteltérdemlő forrásból arról értesülünk, — irja a „H—k“ hogy a főrendiház elnökévé Szlávy József fog kineveztetni. A kinevezés értesülésünk szerint legközelebb publikáltatni fog, ugy hogy megelőzze a főrendiház egyesült hármas bizottságának a függőben levő javaslatok tárgyalására szeptember 25-ére kitüzött ülését.

Báró Vay Miklós öröke e szerint Szlávy Józsefre, az alelnökre száll. A régi kombináczió, a mely még akkor, a mikor báró Vay Miklósnak csak nyugalomba vonulásáról volt szó, gr. Csáky Albinnak az akkori vallás- és közoktatásügyi miniszternek főrendiházi elnöksége — végképen elesett.

A mint mi tudjuk, Szlávy József a popolitikai ildomosságban addig ment, hogy mikor gr. Csáky Albin elnökségéről volt szó, kijelentette a kormány előtt, hogy nem reflektál az elnökségre. Csakhogy a viszonyok változásával változott Szlávy József elhatározása is, a mennyiben most már hajlandó átvenni báró Vay Miklós örökét. A főrendiház elnökének kinevezése Szlávy József személyében, ma korántsem szüli azt a megnyugvást, a minőt különben az érdemes férfiunak, a korona bizalmas tanácsának kinevezése e polczra az egyházpolitikai harcz előtt keltett volna.

Ma Szlávy József elnökségét bizalmatlansággal fogadják. A főrendiház köreiben a házassági jogi javaslat felett történt első és második szavazás között idegenkedéssel fogadták azt a tulságos tevékenységet, a melyet Szlávy a kormányjavaslat érdekében kifejtett. Élénken visszaemlékeznek Szlávy Józsefnek a rekonstruált kabinet bemutatásakor az elnöki székből tett enunciójára, a mely messze meghaladta az elnöktől joggal követelt tárgyilagosságot.

A főrendiházban, ha a parlamenti szervezetnek ez a része politikailag életet követel, bizonyára lesznek ülések, a melyeken igen sok függ az elnök minden preokupácziótól ment tárgyilagosságától. Vajjon a történtek után Szlávy József fel tud-e emelkedni erre a magaslatra, s a főrendiház vele szemben mutat-e annyi udvariasságot, hogy hajlandó lesz felejteni elfogultságát. Ezeket a kérdéseket veti fel Szlávy elnöksége, a melyet osztatlan örömmel látott volna a főrendiház egésze, ha annak előzményei nincsenek.

Lukács Béla az oláh kérdésről.

Az „E—s“ egyik barátja irja a következő érdekes sorokat:

E napokban tanulmányutam közepette Erdélyben jártam s ott egy régi iskolatársam — a kit meglátogattam s a kit nemzetiségére nézve oláh — a legnagyobb elragadtatás hangján beszélt nekem arról a fényes ebédről, melyet Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter a király születése napján adott, s melyen az ottani értelmiség minden rétege képviselve volt.

Ez értelmiségnek fele az oláh nemzetiségüekből telt ki. Ott volt a pópa, a tanitó, a birtokos, a hivatalnok-, a kereskedő- és az iparos-osztály több képviselője. Az asztalnál mintegy ötvenen ültek s a hivatalos felköszöntő után csakhamar rákerült a sor a nemzetiségi kérdésre.

Vagy helyesebben — igy szólt emberem — nem is nemzetiségi kérdésről beszéltünk itt, hanem a különböző nemzetiségüek közötti egyetértő barátságról és mielőbb általánositandó jó viszonyról. És ebben az első szó a mienk volt. Mert hiába agitálnak a mi kapaczitásaink, mi azután indulunk, a mit látunk és tapasztalunk, Nézze, uram — igy folytatja szavait az elbeszélő — itt él közöttünk egy miniszter, a kinek szüleit, testvéreit a fanatizált oláhság lemészárolta, házait felgyujtotta, mindenét elpusztitotta, mégis visszatért közénk, ujra hajlékot épitett magának a régi nemesi kuria helyén, s mikor felvitte a sors a dolgát, államtitkár, miniszter lett, akkor is itt tölti egész szabadságidejét, eljár hozzánk, megérti panaszainkat, segit bajainkon, minden gondját az képezi, hogy velünk és az egész vidékkel jót cselekedjék, a mi nyelvünkön beszél hozzánk s megveszi a szivünket.

És minden évben összegyüjt bennünket maga köré, hogy velünk együtt fejezze ki hódolatát az uralkodó iránt és hogy ujból és ujból hirdesse az „egy akol egy pásztor“ boldogitó igéit. Nem volna szükség, hogy rokonszenves érzelmeit nemzetünk iránt ismételten kifejezze, mert ismerjük s mi a magunk részéről méltányoljuk is. Nézze meg egyszer a házatetejét éjfélkor. Nincs ott, becsukva egyik ajtó sem. Nem is kell attól tartani, hogy a hajaszála meggörbül közöttük. Mert érezti velünk közlékenységével, cselekedeteivel, hogy bennünket is testvéreinek s egyenjogu honfitársainak tekint, de e mellett persze megköveteli tőlünk, hogy az országban mi is olyan hazafiaknak valljuk és tudjuk magunkat, mint a magyar nemzetiségüek. Szóval ez a miniszter a magyarság ama kevés kiváló képviselői közül való, a ki nem frázisokkal hirdeti nekünk az együttartozást, hanem példával; a gyakorlatban a velünk való folytonos barátságos érintkezéssel meg is valósitja azt, a mit mások csak tele szájjal hirdetnek.

— És nem jut eszükbe az a bün, a mit családjával szemben a forradalom idején elkövettek?

— A megtörténteket megváltoztatni nem lehet. A felizgatott tömeg cselekedeteiért mi nem vagyunk felelősek. De „azok“-nak a hibáit igyekszünk jóvátenni igaz, mély rokonszenvünkkel, melyet minden alkalommal készséggel be is igazolunk.

Érdekes eszmecsere után, melyre alkalmilag még visszatérek, barátom a következőképen fejezte be a társalgást erről a témáról:

— Ha csak minden harmadik oláh községben a magyar intelligencziának csak megközelitőleg ilyen képviselője volna, mint a kereskedelmi miniszter ebben a községben, akkor — elhiheti nekem — a nemzetiségi kérdés ebben az országban csakhamar megszünnék létezni. Nem akarok rekriminálni, nem emelek vádat senki ellen, de én és oláh atyámfiai első sorban azt követeljük, hogy példákkal és a testvéries együvétartozás tényleges dokumentálásával szüntessék meg a magyar urak a közöttünk levő válaszfalakat. És ugy, a mint ez itt sikerült egy magyar miniszter bölcs példaadásával és ugy, a mint itt e példát a magyar intelligenczia többi képviselői is követik, — azonképen meg lehet ezt tenni másutt is, mindenütt, a hol erre szükség van. S akkor mi is fogunk magyarul beszélni, mint ezt itt már igen sokan teszik, s mi is fogunk magyarul érezni, miként ezt itt már mindnyájan teszik . . .

Anarkhisták Bécsben.

Bécs aug. 25.

Ma tárgyalta a bécsi esküdtszék Drechsler Ferencz bronzmunkás és Krajcsik József czipészlegény bünpörét, kiket a rendőrség egy junius hóban tartott munkásgyülésen tartóztatott le, mert az anarkhiát éltették. Mindkét vádlott tizenhét éves suhancz. Lakásukon az elfogatás után házmotozást tartottak, hol a bombakészitéshez való anyagokat, puskákat, revolvereket s élesre fent tört találtak.

A szakértők megvizsgálták a robbanó szereket, és ugy találták, hogy ha azokból bombát készitenek, minden esetre sikerült volna ember életben kárt tenni.

A tárgyalás 10 órakor vette kezdetét, élénk érdeklődés mellett. Krajicsek rongyos ruhában állott elő, — halott halványan. Cseh acczentussal beszél, s csak azért éltette az anarkhiát, mert másoktól dicsőiteni hallotta.

Elnök: Tudja ön mi az anarkhia?

Vádlott: Nem, sohasem hallottam róla.

Elnök: Hiszen ön anarkhista lapokat is olvasott, sőt valami anarkhista egyletnek is tagja.

Vádlott: Mindössze négyszer voltam körükben s akkor is csak dicsőiteni hallottam az anarchiát, de semmit sem tudok felőle.

Ezután Drechslert hallgatták ki. Keresztbefont karokkal ül, s elragadtatással fejtegeti az anarchismus theoriáit. Elmondja, hogy merényletet tervezett a Cafe de l'Europe és a Café habsburg ellen. Érti, hogy mi az anarkhia, s dicsőiti annak fenséges eszméit.

Elnök: Mit ért ön azalatt, hogy anarkhizmus?

Vádlott: Oly államot melynek nincs uralkodója.

Elnök: S mit tart ön az anarkhia czéljának?

Vádlott: Eltörölni a tőkét s mindazt mi annak szolgálatában áll.

A vádlottak hallgatása után az elnök felolvastatja Drechsler-nek családjához irott leveleit. Egyik levelében ezt irja többek között: A martir halál dicsőségesebb, mintha valaki szabadságért veszett volna el. A másikban pedig: Ha kiállom büntetésemet, mit reám mérnek, ujból ott kezdem meg, hol elhagytam, s folytatom addig, mig napunk föl nem kel.

A tárgyalás végeztével a törvényszék Krajicsek Józsefet két havi fogházra, Drechsler Ferenczet négy évi sulyos börtönre itélte. Dreschlert ezenfelül Bécsből kiutasitotta és rendőri felügyelet alá helyeztette.

Oláhok gyülése.

Sz.-Sebes, aug. 25.

Lapunk zárta után szombaton a késő esti órákban a következő sürgönytudósitást vettük:

Az erdélyrészi oláh kultur-egylet holnap és holnapután tartandó gyülesre tömegesen érkeznek mindenfelőlről a felizgatott és kitanitott oláhok.

A vezetők szerepét természetesen ez alkalommal is a pópák és dászkelek teljesitik nagy buzgalommal, ha ugyan nem a liga pénzeért.

Estefelé érkezett meg Moldován, balázsfalvi vikárius, kit 100 főnyi bandérium és ötven kocsin kirándult küldöttség fogadott az alvinczi állomáson.

A város végén diadalkapu volt felállitva a következő felirattal:

Bine ati vinit.

Itt több ezerre menő főnagy fogadta a vikáriust szetreászkával.

Az üdvözlet után megindult a tömeg az oláh induló hangjai mellett a városba, melynek több háza oláh lobogóval van diszitve.

A város lakossága megkétszereződött.

A hangulat még eddig elég higgadt. — A csendőrség központositva van.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A bandérium oláh nemzeti szinü jelvényekkel ellátott nagy kék lobogó alatt vonult fel.

Este társasvacsora lesz.

Éjjelre a vidékről nagyobb tömegeket várnak.

Állitólag legtöbben jönnek Abrudbánya és Verespatak vidékéről

Hirlik, hogy több oláhországi nálunk lévő fürdővendég is részt vesz a gyüléseken.

*

Sz.-Sebes, aug. 27.

(Az „Ellenzék“ tudósitójának eredeti távirata.)

Az erdélyrészi oláh kultur-egylet nagygyülésének első napja tegnap volt a helybeli és a vidékről minden felől begyült kultur egyleti tagok és vendégek óriás részvéte mellett.

A gyülést mint elnök Moldován János nagy prépost nyitotta meg,

Moldován elnöki megnyitójában az oláhok kultur történeti fejlődését fejtegetve kiemelte szükségét annak, hogy a **közös haza javán,** kulturális téren minden ember faji és nyelvi külömbség nélkül teljes erejéből müködni köteles.

Az elnök ezen kijelentése nagy tetszésben részesült s igen jó hatással volt a jelenlevő magyarokra éppen ugy mint a külömböző nemzetiségekre.

Moldován elnöki megnyitóját zajos helyesléssel és szetreaszkával fogadta a gyülés.

Ezután kezdetét vette a tárgysorozat.

A tikári jelentés volt az első pont, mely az egylet évi müködéséről számolt be.

Következett ezután a pénztári jelentés. A zárszámadások megvizsgálására bizottságot küldöttek ki.

Majd a jövő évi költségvetést állapitották meg,

A gyülés lefolyásáról me'y mintegy 4 óra hosszat tartott s annak részleteiről még küldök az „Ellenzék“-nek tudósitást.

Most még csak azt tartom megemlitendőnek, hogy a gyülés elnökéhez ugy Oláhországból mint a belföldről számos üdvözlő táviratot küldöttek.

Legtöbb üdvözlő irat és távirat Nagy-Szebenből érkezett.

Nagy lelkesedést idézett elő a váczi áll'amfoglyok üdvözlete.

Daczára annak, hogy a városban nagy néptömeg sereglett össze, mindezideig semmi rendzavarás nem történt.

A miért külömben az elismerés első sorban az itten lakó magyarságot illeti azért a tapintatért melyet az ide csődült nagyszámu idegenekkel szemben tanusit.

Különben a rendező bizottság helybeli elnöke Izsák Pompilius is dicséretére legyen mindent elkövet, hogy sehol semmi összeütközés ne történjék.

Az estve hangverseny volt, melyen részt vettek a gyülésen megjelentek, csaknem teljes számmal.

Kossuth Lajos diákkorából.

— Három iskolai bizonyitvány. —

Azokat a nemzeti kincseket, melyek Kossuth Lajos életéből, mint szent hagyományok maradtak a magyar nemzetre, féltő nagy gonddal őrzik és gyüjtik össze országszerte, hogy a jelen és jövő Magyarország e talizmánjaiból meritse a hazafiság és honszererelem ihletét.

Most buvárkodnak történet tudósok a Kossuth család történetének összeállitásában és gyüjtik azokat a kincseket, melyek Kossuth nagy életére és multjára vonatkoznak.

Éppen alkalomszerüen, Lajos napján jutottunk birtokába lapunk egy barátjának lekötelező szivességéből, mi is három olyan Kossuth-ereklyének, a minél nagyobb disszel föl nem ékesithetnők lapunkat. Ezek az ereklyék: Kossuth Lajos három diákkori bizonyitványa — az eperjesi ágostai hitvallásu evangelikus kerületi kollegiumból — hü másolatban.

Megláthatod ezekből az irásokból jó magyarom, hogy a Lajos diák, a kinek tegnapi névnapját elborulva és a jövőbe vetett hittel ünnepled, olyan első eminens volt az iskolában épp ugy, mint a milyen első és legnagyobb polgára lett ő érette, gyászt viselő hazájának.

A latin szövegü bizonyitványok magyar forditásban a következőképpen hangzanak:

I

Az 1816 — 1817. iskolai évben.

Betüsorrendes száma: 18.

Vezeték- és keresztneve: Kossuth Lajos.

Kora: 15 éves.

Vallása: ágostai evangelikus.

Születés helye: Sátoralja-Ujhely

Megye: Zemplén.

Atyjának állapota: nemes.

Osztályzata: 1. Tehetsége: kitünő. 2. Szorgalma: kitünő. 3. Tanulmányi eredménye: kitünő. 4. Viselete: kifogástalan.

Hol lakott: magáncsaládnál.

Milyen pályára készül: politikaira.

Kelt az eperjesi kollegiumban 1817. év julius havának 8-ik napján. Mayer András s. k. rektor. Kolovszky Zsigmond s. k. osztályfőnök. Keresztessy Sámuel s. k. Albinyi István s. k.

II.

Az 1817—1818. iskolai évben.

Betüsorrendes száma: 27.

Vezeték- és keresztneve: Kossuth Lajos.

Kora: 16 éves.

Vallása: ágostai evangelikus.

Születés helye: Sátoralja-Ujhely.

Megye; Zemplén.

Atyjának állapota: nemes.

Osztályzata: 1. Tehetsége: kitünő. 2. Szorgalma: fáradhatatlan. 3. Haladása a tudományokban: kitünő. 4. Viselete; kifogás talan.

Lakott: magán-családnál.

Milyen pályára készül: politikaira.

Kelt Eperjesen, 1818. év julius havának 22. napján.

A bölcselet-theologiai osztály vezetői: Mayer András s. k. rektor és Greguss Mihály s. k., Keresztessy Sámuel s. k., Morvay József s. k., Albinyi István s. k.

III.

Az 1818—1819. iskolai évben.

Betüsorrendes száma: 27.

Vezeték- és keresztneve: Kossuth Lajos.

Kora: 17 éves.

Vallása: ágostai evangelikus.

Születés helye: Sátoralja-Ujhely.

Megye: Zemplén.

Atyjának állapota: nemes.

Osztályzata: 1. Tehetsége: kitünő. 2. Szorgalma: ernyedetlen. 3. Haladása a tudományokban: kitünő. 4. Viselete: kifogástalan.

Hol lakott: magán-családnál.

Milyen pályára készül: politikaira.

Kelt Eperjesen, 1829. én augusztns havának 14. napján. Cselvalvi és lubóczi Pulszky Károly s. k. a kollégium helybeli inspektor. Gantzaugh József s. k. a kollégium inspektora A bölcselet-theologiai osztály vezetői: Meyer András s. k. rektor és Gerguss Mihály s. k. Morvai József s. k. Keresztessy Sámul s. k. Albini István s. k.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 27.

— **A kolozsvári pénzintézetek** ügyében irott két redbeli közleményünket az „Erd. Hir.“ lenyomtatja, hogy ekként kitüntesse lapunk következetlen voltát. Kérjük az „Erd. Hir.“-t, sziveskedjék az Ellenzéknek azon harmadik közleményét is elolvasni, melyet Bethlen Gábor gróf és Tamási Péter urak irtak alá, s akkor majd látni fogja, hogy általánosságban tartott közleményünkre mi adott okot.

— **A vezeték** számára valami jobb vizet szeretnének ennél a mostaninál. A Szamos vizéről ugyanis kiderült, hogy nem elég tiszta és a sok szerves anyagtól, — ivásra sem épen alkalmas. Ez okból egy bizottság már több izben kutatott Szász-Fenes határán, ha valami bő és tiszta forrás vizre lehetne akadni. Találtak is több helyen jó ivóvizre s most csak azt akarnók tudni, ha valyon elegendő vizet szolgáltathatna-e a forrás. Különben a mint már irtuk is, még megállapodásra nem jutottak, az azonban bizonyos, hogy vezetéki vizünk nem egész tökéletes.

— **Őszi lóvásár.** Az országos magyar gazdasági egyesület folyó évi október hó 5—9-én a Tatter-sallban (külső-kerepesi ut) a m. kir. ménes intézetek anyagának árverésével kapcsolatban tartja rendes őszi lóvásárját. Eddig bejelentettek: Kubinyi Márton Erdő-Tarcsa egy négyes jukker fogatot, Halász Aladár Csány, egy kettes jukker fogatot, dr. Karsay Sándor két hátast, Laszkáry Gyula Romhány, egy paripát, br. Jeszenszky Sándor egy négyes jukker fogatot, Szent-Iván Farkas-Gomba, egy négyes fogatot és egy hátast, gr. Eszterházy László Sárosd, egy kettes fogatot, Széchenyi Aladár gr. Lábod, egy kettős jukker fogatot, Stubenberg József gr. Székelyhid, egy négyes fogatot és két hátast, Lyke Döme Pázmánd, egy hátast, Aigner Adolf Tass, egy hátast, ifj. Széchenyi Imre gr. Somogyvár, egy kettes jukker fogatot és egy paripát, Kubinyi György Budapest, 1 paripát. A vásár dijazással lesz egybekötve, 100—200 előkelő sport-gentleman szokott fővárosunkba jönni, hogy itt a külföldön méltán nagy hirnek örvendő magyar lovakat személyesen beszerezhesse.

— **Tanitó és tanitvány** czimü munkára bocsátott ki előfizetési felhivást Elek Gyula kolozsvári községi-iskolai igazgató tanitó. Tiz év óta müködik Elek Gyula a tanügy téren szorgalommal, alapos megfigyelő tehetséggel. Nem csak iskolájáoak ügyét hordozta szivén kiváló sikerrel müködött és müködik az egyesületi élet terén is minélfogva volt alkalma tanulságos tapasztalatokat gyüjteni. Kiadandó kis munkájában, mely 4—5 nyomtatott ivre fog terjedni, nehány képet bocsát közre az iskolai nevelés köréből. Melegen ajánljuk Elek Gyula könyvét a tenügyi társadalom érdeklődők figyelmébe; ki ohajtja megszerezni küldjön be szerzőhöz. (Kolozsvár Pap-utcza II. közs. iskola) ez évi október, 2-ig 40 krt, mivel a bolti ár magasabb lesz. (J.)

— **E. M. K. E. tanitók.** Az E. M. K. E. direktoriumának tegnap tartott ülésében megválasztottak tanitóknak a következő: Balázsfalvára, Benedek János; Kiss-Sebesre László József, Vámos-Udvarhelyre Timbus László; előjegyeztetett föltételesen Csik-Rakottyássa Benedek Gergely, kinek végleges értesitése a szept. 12-én tartandó választmányi ülésből fog történni. Üresedés esetében előjegyeztettek többen, köztük elsősorban Dobai Sándor. A balázsfalvi, kiss-sebesi és vámos-udvarherhelyi tanitó állomásaikat haladéktalanul elfoglalni tartoznak.

— **Szinház.** Szombaton egy kedves ismerőse a kolozsvári közönségnek lépett fel a „Nagymama“ czimü mullattató vigjátékban. Igen rosszul esik, hogy a kedves vendégmüvésznőt, Medgyaszai Evelint nem dicsérhetjük meg. Ennek oka különben az, hogy a „Nagymama“ szerepe igen vén neki s sehogy sem tudott belé illeszkedni. Beszédmodora annyira mesterkélt volt, hogy egész este nem hallottunk egy természetesen kiejtett szót. Jól tenné a jeles müvésznő, ha hozzá illő szerepben mutatná be magát s müvészi játékával helyre ütné ezt a kis csorbát.

Vasárnap egy, a polgári életből meritett szinmü került előadásra a nyári szinházban. A darab premiere számban ment „Asszonyok büne“ czim alatt. Irója Rónaszéky Gusztáv az arad-nagyváradi szintársulat müvezetője. Hogy miért „Asszonyok büne“ a darab czime, ezt ép oly kevésbbé lehet megérteni, mint azt, hogy Brunnernének nehány leánykori szerelmes levele miért volna olyan szörnyü bün, a mi őt tolvajságra, hazudozásra és végre öngyilkossági kisérletre kényszeritse. A hol ilyen motivumok képezik a cselekvény tárgyát, ott mégis megfelelő pszichológiai indokok kell, hogy elfogadhatóvá tegyék szegény Brunnerné sok két ségbeesett ténykedéseit. De hát miért volna olyan nagy dolog, ha Brunnerné leánykorában szerelmes volt, mielőtt a férjét ismerte volna és szeretőjéből egy svihák lett azóta, a ki a megtartott szerelmes levelekkel akar boszut állani, ha nem ad neki pénzt. Mert ezen fordul meg az egész mese.

A végén pedig szépen kisül, hogy azokról a levelekről a férj tudott és tudott az egykori szerelméről is. No hát a sok hühó semmiért történt.

Különben a darab összeütésén látszik a szinész keze, a kinek szemei előtt lebegett pár olyan helyzet, a mely ismertsége daczára is hatást kelt. A közönség többször tapsolt nehány jelenetnek, a melyek nem tartoznak ugyan a dologra, de mulatságosak voltak.

A közönség szépen megtöltötte a nézőtért. A karzatok a vasárnap tiszteletére ugyan csak zsufolva voltak.

— **Samu napja.** Benigni Sámuel derék polgártársunkat nevenapja alkalnából tegnap délután Rákóczy-hegyi villájában igen számosan keresték fel tisztelői és jó barátai hogy kifejezést adjanak azon tiszteletnek és szeretetnek, a mely őt minden körben körül veszi. Fogadja részünkről is legforróbb szerencse kivánatainkat.

— **Értesités.** A kolozsvári állami tanitónőképző intézet igazgatósága ezen az uton is értesiti az érdekelt szülőket, illetve növendékeket és felvételre jelentkezőket, miszerint a felvételi vizsgák f. é. szeptember hó 15 én reggeli 8 órakor kezdődnek; a rendes tanitás pedig szeptember hó 20-án az intézet épületében veszi kezdetét. A felsőbb osztályok növendékei ennek folytán már 19-én tartoznak az intézetben jelentkezni. A gyakorló iskolába való beiratások szeptember 15-én eszközöltetnek.

— **Tanügyi értesités.** A kolozsvári róm. kath. főgymnáziumban a VIII. osztály magánvizsgálatai és a pótvizsgálatok aug. hó 30—31. napjain, a javitó vizsgálatok pedig aug. hó. 31-én tartatnak. Az érettségi irásbeli vizsgálatok pedig szept. hó 7-én d. e. 8 órakor veszik kezdetüket. A beirások az 1894—95. tanévre szept. 1-én d. e. 8-tól fél 12-ig, d. u. 3-tól 5-ig, szept. 2-án d. e. 8-tól fél 12-ig, szept. 3-án d. e. 8-tól fél 12-ig d. u. 3-tól 5-ig történnek; u. ezen idő alatt mennek végbe a felvételi vizsgálatok is. Az igazgatóság.

— **Értesités.** A kolozsvári államilag segélyezett nyilvános jellegü nőipariskolába a beiratások idei szeptember hó 3-tól 7-ig délelőtt 9—12-ig, délután 2—4 óráig történnek az iskola helyiségébeu az iskola igazgatónéjánál (Lyceum-nyomda épület emeletén.)

Rendes növendékek közzé csak olyanok vétetnek fel, kik 12 élet évet betöltötték és 6 ellemi osztályt végeztek és ezt iskolai és születési bizonyitványnyal a beiratáskor beigazolják.

Beiratási dij 1 frt 50 kr., melyet mindenki még a tandijmentes növendékek is kötelesek fizetni ugy a nyugdijalapra fizetendő 15 krajczárt is.

Évi tandij rendes növendékek részére 25 frt, mely egyszerre vagy havi előleges részletekben fizethető, de ugy hogy az első és utolsó havi tandij a beiratáskor lesz lefizetendő.

Ezen kivül minden növendék, a ki az intézet varó gépeit használja annak használása fejében évi 3 frt dijat kell fizessen, a rendes tandij fizetés modozatai szerint.

Rendkivüli növendékek havi tandija 5 forint.

Munka mesternői tanfolyamra jelentkező növendékek a rendes növendékek tandiját fizetik.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1894. Augusztus 27.

Egy rettenetes család.

— **Angol regény.** —

A MOCSÁRON LÉVŐ HÁZ SZERZŐJÉTŐL.

Az „Ellenzék“ számára forditotta:

AMICA.

XIX.

(Folytatás.) (46)

De tudja nekem csak egy leányom van, a mi nagy különbséget tesz és ezért sokkal könnyebb volt utána néznem. Én őt majd nem apáczai elzárkozottságban tartottam és talán egy kissészigoruan neveltem, ugy hogy a saját hibám lesz, ha sokkal válogatósabb lesz, mint, hogy egyáltalába férjhez menjen.

Felállott és kezet nyujtott, Blenné nagyon hidegen viszonozta a kézszoritást, és nem titkolta el azt a tényt, hogy ez a látogatás terhére volt. A leányai, a kik ez intervievn nem voltak jelen, a csarnokban találkoztak vele, midőn Lady Konstaniát kikisérte és csudálkoztak az arcz kifejezésén.

— Mama mi a baj? — kérdé Pamela; — és aztán a szalonba kisérték az anyjukat.

Ez az asszony naponta türhetetlenebb kezd lenni, kezdé Bleánné a leányoknak nem csak csodálkozásukra de teljes gyönyörüségükre. Ugy beszél, mint ha az ő ügyetlen félszeg leánya különb volna nálatok! — És ezt ti hoztátok magatokra és reám, — folytatá bosszusan, örülve, hogy talált valakit a kire a bosszuságát kiönthette. — Pamela, én mondtam neked, hogy nem kell a Vörös Farmba futkároznod, hogy azt a Rikhárdot lásd a ki nagyon szeret téged mig betegen fekszik, de a betegsége előtt még illedelmes sem volt hozzád, és ha meggyógyul ismét éppen olyan goromba lesz hozzád a milyen az előtt volt.

Mind a ketten, Janka és Pamela megpróbálták elent mondani; de anyjuk elhallgatatta őket, és Jankához foudulva azt mondá.

— És te Janka, a kitől valóban többet vártam te annyira kompromitáltad magadat ezzel az Izsáksonnal, megengedve neki, hogy udvaroljon, hogy igazán nem látom a módját miképpen kerülheted el, hogy ne menj hozzá!

A leányok elvoltak rémülve, a mint az anyjuk folytatta.

— És ez még nem minden. Te soha sem emlitetted előttem hogy Londonból az egyik nyomorult St. Rhadegund fiuval jöttél vissza; de sokan látták, és most mindenki rólad beszél. És azok olyan rosz hirü emberek és az asszonyokat illetőleg oly teljesen megromlott és elvetemedett teremtések.

A Lady Konstania beszédére az asszony és a gyermek felől, ez egy kissé hatalmas állitás volt. De a szegény Bleanné, a kit annyi bosszuság és aggodalom emésztett éppen most olyan hangulatban volt midőn az asszonyok nyelve nem ösmer határt.

A két leány sokkal inkább meg volt ijjedve, mint, hogy határozott tényekre vonatkozólag kérdéseket merjenek tenni.

A mennyiben tudták lecsendesitették az anyjukat; Pamela vén kofának és minden lébe kanálnak nevezte Lady Konstanciát, a mi némi vigasztalást adott az anyjának, ámbár az ilyen kifejezések ellen gyengén tiltakozott.

A két leány nem nagy élvezettel nézett a kerti mulatság elibe. Pamela el volt készülve reá, hogy Fitzjocelysztől várjon házassági ajánlatot, Janka pedig Izsákson urtól. De mig az első egy határozott visszautasitásra késziteite el magát, a szegény Janka tudta, hogy gyülölt imádójával szembe ő nem mer oly bátran fellépni.

— Janka, miért ne tehetnéd? — kérdé az erélyesebb testvér türelmetlenül. Te nem szereted őt — nos, tehát nagyon egyszerü dolog, hogy kiadod neki az utat — csak nem leszel oly bolond, hogy az életedet tönkre tedd miatta?

De Janka sóhajtott és kétségesnek látszott. Ő a közvélemény nyomását sokkal élesebben érezte mint a kevésbé érzékeny Pamela. Tudta, hogy az Izsákson visszautasitása által, nem csak mindenkit fog megsérteni, de olyasminek teszi ki magát, ami az ő szerény szemeiben sokkal rosszabbnak látszott — mint ha ez által azt akarná Jimmel tudatni, hogy az ő hozzá való visszatérését várja. Pamela előtt az a téves felfogás nevetségesnek látszott. Ő ugy gondolkozott, hogy ha ő szeret egy férfit, és tudja, hogy az is szereti őt ő készebb volna letérdelni előtte és ugy kérni, hogy jöjjön vissza hozzá — mint hogy elveszitse.

— Ah, — mondá Janka — de én nem vagyok bizonyos abban, hogy vajjon ő szeret engem! Te nem vagy eléggé önhitt — válaszolta nevetve a testvére. Lásd, ha nekem egy férfi azt mondja, hogy imád, én kész vagyok azt elhinni.

Igy multak a napok lassan, és senkire sem elég boldogan, mert még Pamela is csüggedni kezdett, midőn észrevette, hogy az öreg St. Rhadegund ur a helyett, hogy a feje felett elnézett volna midőn találkoztak, ugy téve mint ha ő nem lett volna ottan, mostan oly gonoszul kezdett reá bámulni, ami sem ő reá sem Dickre nem jelentett jót. A Dick modora is rosszabbra változott iránta amint jobban kezdett lenni, nem — mint ha kevésbé lett volna gyöngéd és szerető — sőt ellenkezőleg, mohón látszott számitani azokat a perczeket melyeket az ágyu mellett töltött, mind rosz kedvübb és komorabb lett a mint távozásának az ideje következett, vidámságát elveszitette, sőt benne sem bizott eléggé és oly erős féltékenységet mutatott, hogy Pamela jobbnak látta a kerti mulatságról hallgatni. Azonban valószinü volt, hogy betegsége előtt hallott valamit róla, de elfelejtette és ő nem emlékeztette reá. Pamela mindig ügyelt, de azért érezte, hogy az öreg ur befolyása volt az ami a Dick modorát irányában megváltoztatta.

Igy állottak a dolgok midőn a rég várt esemény napja elérkezett, Pamela szeretett volna délelőtt a Vörös-farmba elmenni, tudva, hogy Dick, aki várta őt, borzasztóul fog bosszankodni, ha nem megy el. De az utolsó pillanatban meg volt akadályozva, mert szükség volt az ügyes ujjaira, miután a saját és a Janka számára haza hozott uj ruhákon némi átalakitásokat kellett tenni, hogy délután felvehessék. Tehát egy meleg hangu kis levelet irt neki és egy falusi fiunak, akiről azt hitte, hogy bizhatik benne átadta, hogy vigye el a Vörös farmba. De Dickre és saját magára vonatkozólag, nagyon nyugtalan érzésekkel indult el az anyjával és Jankával a Salternesi udvarba.

Napfénytelen rekkenő délután volt, és a levegőben levő égi háboru fenyegetése érdeklődést adott a mulatsághoz. A vendégek nagy számmal érkeztek; Bleannének meg volt az az elégtétele csakhamar észre venni, amit ugyan a nélkül is tudott, hogy az ő leányai lesznek a legszebbek. Ő ismerte a vendégeket, és miután azok inkább a születésükért és bájukért, inkább a csodabogarak összegyüjtése volt, mint a szépség és kellem képviselőinek az összejövetele.

Fiatal leányok voltak ottan bőségben — és a fiatal leányok rendesen szépek és jól esik reájuk nézni; de a mamák és a helyi szabó különködése és rossz izlése rendesen elrontotta a természetes szépségüket. Az öregebb mátronák, akik sokkal nagyobb számmal voltak jelen mint kellett volna, kivétel nélkül rosszul voltak öltözve, — a fiatal asszonyok pedig akik igyekeztek az alkalomhoz méltóan öltözni nagyon czifrák voltak. A Pamela izlésének az ösztönszerü korrektsége megmentette a Blean leányokat attól, hogy vagy czifrák, vagy pongyolák legyenek; ugy, hogy ezüst — szürke alpaka ruhájukban, nagy fekete kalappal az egyik sárga a másik rézszinü rózsákkal diszitve, nagyon jól néztek ki és mindenkinek a figyelmét magukra vonták.

Salternes-udvar modern ház volt és csak nagysága által volt impozáns, miután Fitzjócelyn urnak mániája volt az épités és ennek következtében, midőn a szeszélye ugy hozta magával, mindig egy uj épülettel toldta meg. Az eredmény az volt, hogy az ugy nézett ki, mint egy kaszárnya és hogy az épületnek fele pusztulni kezdett a miért nem laktak benne. De a kertjei elég szépek voltak arra, hogy a ház hiányait feledtessék. És ha lady Konstancia jobb háziasszony lett volna, kerti mulatságaival fényes sikert aratott volna, meghivásait az élvezet reményével fogadták volna, — a helyett, hogy azt a résztvevők, csak a társadalmi állás elismerésének tekintsék.

Mint minden olyan falusi mulatságban, hol a lovak ki esnek a játékból, az élet javában levő ferfiak itt is hiányoztak és helyüket a tizenhét éven alól levő kamaszok és a hetvenen felül levő öreg urak töltötték be. Annyi bizonyos, hogy lady Konstancia keményen dolgozott, egy nehány bukottságban lenni látszó vendégét igyekezett reábirni, hogy mulassák magukat. De hiában való fáradság volt, a jelenlevő elemek rosszul vegyültek össze, az ünnepély unalmasságát eléggé bizonyitotta az a tény, hogy az Izsákson ur jelenléte izgatottságot okozott.

Izsákson ur pompásan viselte magát. Miután az ott jelenlevő férfiak nagy része felett az az előnye volt, hogy a londoni hireket és pletykákat tudta, képes volt magát azon korosabb ladyk és gentlemanek előtt kellemessé tenni, a kiknek be volt mutatva és lady Konstancia egészen büszkének érezte magát azon szerencsés gondolatára, hogy őt meghivja — és némi idő telt el, mielőtt Izsákson a kalap emelésnél többet tehetett Jankával, ámbár a szemei minden mozdulatát kisérték.

Janka, a ki a délutántól ő miatta irtózott, őrült, hogy imádójának az udvarlásától meg volt kimélve.

Pamela nem volt oly szerencsés; Alfréd, rögtön ott hagyta azt, a kivel beszélt a mint őt a kertbe lépni látta, hozzá csatlakozott és a leány hidegsége daczára elvitte a „Svájczi kórust“ hallgatni, a kik a kert egyik szegeletében borzasztóul jodliroztak a szomszédos mezőn legelő tehenek csudálkozására, melyek közül néhányan a sövényhez jöttek, hogy azon zavarodottan átnézzenek.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

Tandijmentességérti folyamodványok a beiratáskor szabályszerü szegénységi bizonyitványnyal felszerelve az iskola igazgatónéjánál adandók be és a folyamodványba kijelentendő, hogy térelmes az iskola részére fog a tanév alatt járulgozni.

— **Beiratkozás.** A kolozsvári m. kir. Ferencz József tudomány egyetemen az 1894—5-dik tanév I-ső felére a beiratkozások a tanulmányi, fegyelmi és leczkepénz szabályzat 24 §-a értelmében 1894 évi szeptember hó 1-én kezdődnek, s ugyanezen hó 12-ig bezárólag tartanak. A kik ezen határidőben valamely elhárithatatlan akadály miatt személyesen nem jelentkezhetnek, a tanulmányi, fegyelmi és leczkepénz szabályzat 25 §-a értelmében a fennebb megszabott határidőn belül tartóznak akadályoztatásuk igazoló hiteles okmánynyal felszerelt és az illető kar dékányához intézett kérvényben eljegyeztetésüket kikérni, s meghatározni azt az időpontot is, a mikor személyesen megjelenhetnek s beiratásukat ugy a quaesturában, mint az egyes tanároknál teljesithetik. E határidő azonban októker hó 6-án tul nem terjedhet. Kolozsvárt, 1894 aug. 25. Mellcz Lajos e. i. rector.

— **Gyászhir.** Dr. Tüske Ferencz cs. és kir. nyug. törzsorvos, a hadi érem és a koronás nagy arany érdemkereszt tulajdonosa Kolozsvárt meghalt.

— **Tudomásul.** Brassóból irják: A főreáliskola épületén szükségessé vált helyreállitási munkák miatt, melyek csak szeptember hó 20-ikára készülnek el, a tanév megnyitását szeptember hó 24-ikére kellett halasztani.

— **Visitació.** A torda-turi ev. ref. egyházban f. hó 24-én esperesi visitació volt, mely alkalommal az egyháznak minden ügye kellő rendben találtatott, sőt e kis egyház hivei most már békés együttlétben munkálják Istennek országát, melyért az elismerés Nagy Mózes ev. ref. körlelkészt és Tarsoly Kálmán főgondnokot illeti.

— **Nyilvános köszönet.** Maros-Szt.-Királyt a helybeli unitárius és ev. ref. egyház községek javára 1894. augusztus hó 12-én tartott kosaras tánczvigalom alkalmával felülfizettek: Filep Albert 3 frt 80 kr, özv. Agyagási Péterné 2 frt, Burszán János 2 frt, Schuller József 1 forint 30 kr, Elzner István 80 kr, Kövendi János 80 kr, N. N. 30 kr, Tóth László 80 kr, Böjthe Ödön 40 kr, Kabdebó Antal 30 kr, Wilhelm Frigyes 30 kr, Tályai György 80 kr, Zsigmond Ferencz 30 kr, Nemes Károly 40 kr, Zongor István 30 kr, Egerházy Lajos 50 kr, Nemes Elek 80 kr, Miriszlai Árpád 80 kr, Gál Kelemen 80 kr, Mayamer Károly 30 kr, Kelemen Albert 30 kr, Magyari Sándor 30 kr, Szakács Ferencz 30 kr, dr. Szabó József 80 kr, Jenei József 80 kr. Fogadják e nemes szivü felülfizetők e vét egyház község megyében a rendező bizottság köszönetét.

— **Nagy tüz** volt f. hó 24-én este M.-Gyerőmonostor községében. Káhán Pinkász kereskedő csüre, nem tudni mi okból ugy kilencz óra tájban kigyuladt s az égő szarátnok pár percz mulva átugrott egy távolabb eső, szalmafedelü házra, mely szintén lángokba borult. Az éles nyugati szél gyorsan élesztette és vitte tovább a tüzet, ugy, hogy rövid idő alatt több ház, csür és pajta állott lángokban. Mentésről, daczára a sok czifra és méreg drága tüzoltószernek, a vizhiány miatt szó sem lehetett s a kigyuladt épületek menthetetlenül a tüz martalékaivá lettek. A helybeli és a szomszéd jákótelki, bedecsi tüzoltóknak mégis, nagy erőfeszités után 11 óra felé sikerült a tüzet lokalizálni s nagyobbmérvü tovaterjedését megakadályozni. A kár igy is elég tetemes. 11 ház és melléképület hamvadt el; szerencsére nagyobb részük biztositva volt.

— **Szabéd községe** aug. 25-én déli 12 órakor nagy riadalomnak volt kitéve. Kis gyermekek az eszterhéj alatt tüzet gerjesztettek s egy pillanat alatt több ház, csür, asztag és szalma kazal lángba borult. Ez az eset is a kisdedovó mi hamarábbi felállitását sürgeti. Madaras Sándor csendőr örsvezető és legénnyei dicséretesen viselték magukat. Nagy Berczi nevü ifju egy csecsszopó gyermeket mentett ki az égő házból. Ifj. Nundzsány Gábor és Barabás István oltás közben égési sebeket kapott.

— **Mágnás és szerkesztő.** Érdekes affér foglalkoztatja most a fővárosi sportköröket és zsurnalisztákat, mely még egy bosszantóan nevetséges epizóddal is van sulyosbitva.

A „Magyar Esti Lap" egyik, mult heti számában, a következő sporthir volt olvasható:

„A kétévesek claiming handicap-ját Batthyány Elemér gróf Daisy B.-nek kell megnyernie, daczára annak, hogy legutóbb a nyeretlenek nyári handicap-jében csak harmadiknak jött be. Mi ugyanis azt hisszük, hogy akkor is elsőnek jött volna be — ha a tulajdonos akarta volna."

Szalay Mihály a lap szerkesztője még másnap kifejezte a magyar lovar-egylet titkára, Sárkány János Ferencz előtt, hogy a fent idézett hir utolsó sora legföllebb lapsus calami, s annak semmi czélzatossága nem volt. Sőt még azt is megigérte, hogy lapjában rektifikálni fogja. Ettől azonban egyenesen a titkár közbevetésére elállott, a ki ezzel az ujabb nyilatkozattal nem akarta a dolgot elmérgesiteni.

Ilyen előzmények után egész váratlan von aztán az a támadás, mely a csütörtöki lóverseny után Szalay Mihály helyett H. M. hivatalnokot érte — tévedésből. Batthyány Elemér gróf ugyanis három szolgáját azzal az utasitással küldte ki a versenyre, hogy Szalayt megverjék. A dofokat azonban H. M. kivatalnok kapta.

Szalay erre lapjában egy nyilatkozatot tett közzé, melyben a gróf ur eljárását gyávaságának jelenti ki, különben pedig további lépéseit függővé teszi a rendőrség vizsgálatának eredményétől, melyet azonnal megindितottak, az egyik pofozkodó kocsist még ott a tett helyén mindjárt le is tartóztatták.

Enniben áll idáig az ügy, a melynek, hogy folytatása lesz, több mint bizonyos.

— **Báró Mundy temetése.** Őszinte részvéte előtt ötezernél többen gyültek a ravatalhoz, hogy utoljára még egyszer lássák a nagy ember barátot. A ravatal körül a mentő egyesület tagjai állottak diszőrséget. Szombaton 3 órakor kezdődött a gyásszertartás. A mentőegyesület palotájának egyik csarnokában dr. Charas főorvos mondotta a bucsuztatót, azután nyolczlovas diszkocsin a dominikánusok templomába vitték az érczkoporsót. A beszentelés után a holtestet a központi temetőbe vitték, és ott a történelmi nevezetességü sirok csoportjában helyezték örök nyugalomra. A nyitott sir előtt Mosetig tanár és gróf Lamezan mondottak beszédet, majd a budapesti mentő egyesület nevében dr. Kresz igazgató bucsuztatta el előbb magyar, majd német nyelven.

— **Rablóbandák nyugat Magyarországon.** Már több mint egy éve irja levelezőnk — hogy a korneuburgi járásbiroság rablóbandák kinyomozásával foglakozik melyeknek tagjai egy-től-egyig pozsonymegyei Gajár községi lakosok a kik a határszéli helységekben garázdálkodnak. Ezenken a tót atyánkfiai által inszczenált rablóhadjáratokon különféle egyének vesznek részt, de az öreg Zacsek Márton gazda mindig ott van. Valószinü hogy ő a bandák főnöke. Annyit már sikerült megtudni, hogy Zacsek két fia, a 23 éves István és a 15 éves Mihály továbbá Wik Márton, Hurban János, Morvek Mihály, Kanák Frigyes, Midecsics István, Haiden-Gusztáv, Sercsik Imre és Ivankovics Fülöp gajári lakosok tagjai a rablóbandáknak, melylyek Dürnkutban, Sierdorfban, a bécsi érsekséghez tartózó erdőben Jedenspeigen mellett és magában Jedespeigen községében számos lopást követtek el. Mikor rablókat legutóbb egyik Sierdorfba i való betörésük alkalmával Moritcz Károly csendőr szakaszvezető üldözete az öreg Zacsek készer lőtt az üldözőjükre, szerencsére nem találta, daczára annak, hogy éles töltésü lövete volt.

— **Csonka Ferencz szabadlában.** A napokban szabadult ki az illavai fegyintézetből Csonka Ferencz 76 éves rab, aki 20 évet töltött Illaván. Csonkát, Rózsa Sándor egykori bandájának utolsó élő tagját, még Ráday fogta el több társával együtt a 60-as években, 95 unoka és dédunoka várja Szegeden a hazaérkezőt. Utolsó időben már számlálgatta a napokat s türelmetlenül várta a szabadulás óráját, de aztán nagy büszkén léptdelt a kapun kifelé ujdonat uj alföldi paraszt ruhában. Az öreg még jó erőben van és sokáig elélhet. S erre számit is, mert a fegyintézet orvosának, aki mindig igen humánusan bánt az öreg Csonkával s a kit az öreg „nagyságos doktor urfiam"-nak czimezett, megigérte, hogy majd fog ő hatalmas csukát a Tiszában s elküldi neki prezentbe. A halászat a vén rabnak szenvedélye volt; csak azt óhajtotta, hogy addig éljen, mig, egyszer még halászhat a Tiszában. Csonka, mint a fegyintézet lakója, mindenféle munkával foglalkozott volt ács, kőmüves, utolsó időben hálókat font s ebben valóságos mester lett belőle.

— **Orvosi honorárium.** A perzsa sah dr. Guleznowski franczia szemorvosnak, a ki a sah legkedvesebb fiának, Zil-El-Szulen herczegnek szembaját kigyógyitotta, 5000 font sterling honoráriumot adott és egyszersmind megtéritette utazási költségeit Páristól Teheránig. Ezen kivül persze az orvosnak teheráni tartózkodása alatt fejedelmi ellátása volt. Ezzel kapcsolatban fölemlitjük még a következő eseteket:

Dupuytren párisi sebész hosszabb időn keresztül egy Rotschild bárót kezelt, ki az egyik karját eltörte. A báró az orvosnak a gyógyitásért 20,000 frankot küldött, mire Dupuytron azt izente vissza, nem hitte volna, hogy még egy Rothschild is részletekben fizet.

Egy londoni mütő egy gazdag gyároshoz hivatott, kinek a lábát le kellett volna vágni. Ezért a mütétért az orvos 200 font sterlinget követelt, mely összeget neki meg is ajánlottak. A későbbi orvosi vizsgálat folyamán azonban a mütő orvos kijelentette, hogy a lábat amputáczió nélkül is meg lehet gyógyitani. E fölött örömében a beteg saját kezüleg 20 font sterlinget akart átadni az orvosnak.

„De ön nekem 200 font sterlinget ajánlott" — vág közbe a mütő.

„Igen ám — jegyzi meg a beteg — arra az esetre, ha amputálni kell.

„Ide azt a kést!" — kiáltott fel a mütő. S ez varázserővel hatott.

— **Az amerikai kivándorlók statisztikája.** A különböző államok statisztikai kimutatásai érdekes világot vetnek az Amerikába vándorlás mozgalmaira. Az érdekes statisztika adatai minden ékesszólásnál világosabban doknmentálják, hogy az európai s jelesül az osztrák-magyar monarkhiáhól kivándorlók száma évről-évre csökken. Ezen évben a kivándoroltak száma legkisebb és a visszaköltözötteké a legnagyobb. 1880-ban 457.357-en vándoroltak ki, 1890-ben 455 ezeren, 1894-ben már csak 311.404-en. Mig 1890. juliusában 28,085, 1891-ben 31608 s 1893-ban 37,330 volt a kivándoroltak száma ugyanabban a hónapban, addig ez év juliuus havában csak 11,743 A legutóbbi népszámlálás óta 37,500 ember vándorolt ki az ujvilágba az osztrák-magyar monarkhiából. Hányan jöttek már vissza ezek közül, csalódottan, csüggedve? Hányan tartották életök legboldogabb momentumának azt a perczet, a melyben ujra az édes anyaföldet megpillantották.

— **Tragédia a tengeren.** Az Odessza felé utban levő Sebastopol nevü nagy tengeri gőzös fedélzetén — mint Konstantinnápolyból táviratozzák — megrázó szerelmi tragédia játszódott le. Egy hajóslegény beleszeretett a gőzösön utazó egyik fiatal gazdag amerikai nőbe, a ki azonban ajánlatát megvetéssel utasitotta vissza. Társai még azonfelül folyton kinevették és gunyolták, ugy annyira, hogy egy önfeledt pillanatban kettőt közülök revolverrel lelőtt, azután pedig a nőt ökölcsapásokkal agyonütötte, majd a tengerbe ugrott, hol nyomtalanul eltünt.

— **Khinai orvosságok.** Khinában a pakhoi angol konzul egyik hivatalos jelentésében felemliti, hogy a khinai orvosságok ma már nemcsak gyikok bőréből, rinoczeroszszarvakból, tigriscsontokból és medvetalpakból állanak, de hogy e téren valóságos kincs rendelkezésére az emberiségnek. A khinai orvosok főként a szervi bajoknál valóságos csodákat müvelnek. Sok amerikai és európai olyan betegeket gyógyitottak már ki, a kikkel szemben az európai orvosok tehetetlenek voltak. De a milyen ügyesek a khinai orvosok a belső bajok gyógyitásában, ép oly ügyetlenek a sebészetben.— irja a konzul. Egy világutazó azt mondja, hogy állandó hidegelésétől csak egy khinai orvos volt őt képes megszabaditani. — Ajáulja ez európai orvosoknak, hogy sziveskedjenek a khinai „Materia Medica„ iránt kissé nagyobb érdeklődést tanusitani. mert ezzel a gyógyszerészi kincseinket áldásos módon lehetne szaporitani.

— **Villamos fényfürdőkkel** akarja egy amerikai orvosnő, egy Michigan-állambeli szanatórium első rendelő orvosa, a nap- és gőzfürdőket pótolni. Készüléke egy szekrény, melyben csak egy ülés van. A szekrény, tükörfalai egyenletes fénykévéket szórnak a benne ülőnek egész testére, mihelyt a benne lévő villamos lámpákat meggyujtják. A kinek szemei a roppant erős fényt ki nem birják, az a szekrény tetején kidughatja a fejét, egyébként pedig ugyancsak a láda fődelén át bevezetett levegővel táplálhatja a tüdejét.

— **Shakespeare legujabb kritikusa.** Egy élelmes angol inpresszárió egészen ujfajta müélvezetben óhajtván részesiteni szinháza közönségét — ajánlatot tett Sandow német akrobatának, — hogy lépjen fel Shakespeare. „A hogy tetszik" czimü vigjátékában s játszsza el a darabban előforduló vasgyuró szerepét. „Hát aztán hány ellenfelemet kell legyürnöm?" kérdé a birkozó. „A mennyit éppen akar", válaszolt az impresszárió, „de utóljára aztán önnek kell magát Rolandótól földhöz vágatnia" — „Már olyan nincs", fakadt ki az atléta, „mert az az emberfia még nem született meg, a ki engem földhöz teremtsen".

— **Nyolczszoros rablógyilkosság.** Borzasztó büntény hirét telegrafálják Vilnából a „N. Fr. Pr.„ utján: Bibrovics Schmul boszevini gazda zsidóbérlőt és hét tagból álló családját ma éjjel meggyilkolták. Az eddig ismeretlen rablógyikosok a kirabolt házat felgyujtották.

— **Ágyuzás egy léggömbre.** Pottendorf mellett tüzéreink czéllövő gyakorlatot tartottak egy megkötött, 300 méter magasságig fölbocsátott léghajóra. Az óriási léggolyót shrapnellel, az az fönt a levegőben szétrobbanó bombával lőtték s bár a reá irányzott 20 lövésből egy sem találta el, még is esett rajta a bomba forgácsaiból 18 apró lyuk. Másnap, sokkal kedvezőbb időben, miután a léggömböt kitatarozták, folytatták a gyakorlatot, még pedig ezuttal 600 méternyi magasságba. Mintegy 40 lövés eredménytelen maradt, mig aztán egy shrapnel egyenest keresztül ütötte a léggömböt és csak jóval mögötte robbant széjjel. A léggömb mindkét oldalán mintegy fél méternyi szakadás támadt, mire azonnal leesett.

— **Kellemetlen nagyság.** A koreai királyt népe isteni és sérthetetlen lénynek tartja. Nincs ember Koreában, a ki érinteni merészelné királyát, hát még arra ki válalkoznék, hogy mütő eszközt dugjon a király szájába. Pedig erre nagy szükség volna. Mert a jó királynak torokbaja van és egy kis operácziót kellene végezni rajta. De hozzányulni senki sem mer és igy éppen nem valószinütlen, hogy az érinthetlen fejedelem, sérthetetlenségének áldozatul esik.

— **Björnson az örök békéről.** Björnsterne Björnson a jeles norvég költő jelleme domborodik ki abbol a levélből amelyet a norvég-svéd perszonálunió e lelkes harcosa irt Suttner bárónőhöz aki tudvalevőleg Di Waffen nieder czimü folyóiratával az általános leszerelés ellen küzd. Björnson aki most Tirolban nyaral ezt irja a többek közt: „... Legyen nyugodt, asszonyom, ha Norvégia kivivta majd öuálló külügyét (hisz ez a célja küzdelmünknek) azonnal elmegyünk Oroszországba és követelni fogjuk, hogy álandó békebiróságok döntsenek a vitás kérdésekben. Ha ez sikerülni fog, és miért ne sikerülne felkeressük a többi államokat is. Ezer apostolnál hatalmasabban prédikál egy példa. A norvégek legnagyobb része nem hisz többé a hadikészülődések boldogitó hatásában és kész megadni a példát. Ugyanebben az időben Svédország készülődik még pedig oly mértékben, amely sehogysem felel meg anyagi helyzetének. Azt mondják nekem hogy Svédországban az általános hangulat háboruval fenyegeti Norvégiát azért mert ez a sajat ügyeit maga akarja iutézni. Svédország jó bajtársakat szeretne belölünk neveli háboru. utján! ... De remélem hogy a harc békésen fog lefolyni és remélem, hogy Svédországban is utat tör magának a békebiroság eszméje Hiszen már volt rá eset, hogy a norvég szabadságszeretet terjedt el Svédországban az ókonzervativ udvar, a svéd nemesség és más nagyurak boszuságára.„

— **A vasgyomru ember.** A lancasteri őrültek házában mint egy londoni telegramm jelenti, egy beteget operáltak s ez alkalommal különös felfedezést tettek. A beteg gyomorbajról panaszkodott s mikor operálták, gyomrában negyvenkét rozsdás vasszöget rézsodronyokat, vascsavarokat és patkószöget találtak, amelyek összesen hat kilót nyomtak. A beteg az operáczió után öt óra mulva meghalt. A halál közvetetlen okául az orvosok izgatottságot állapitottak meg, amivel valószinüleg azt akarják mondani, hogy az operáczió sikerült ugyan, de a a beteg az operáczió után beállott nagyfoku izgatottság következtében meghalt.

A jövő háboruja.

Napjainkban, a fegyverbéke idejében nagyon sokat foglalkoznak a legközelebbi háboru kérdésével, melynek borzalmait élénkebbnél-élénkebb szinekkel festik.

Legujabban Réveillere franczia ellentengernagy is hozzászól a kérdéshez a La-Marine de France czimü folyóiratban, s meglepően eredeti világitásban mutatja be. Abból indul ki, hogy Francziaország a jövő háboruban az egyesült német és olasz hadakkal fogja magát szembetalálni. A küzdelemben Réveillére szerint a tengerészet fogja a végső szót kimondani.

Figyelmeztet arra, hogy Francziaország 1870—71-ben is csak az által menthette meg becsületét — ha területe a németek kezébe esett is, — hogy szabadon mozoghatott a tengeren s haditengerészetének segélyével összeköttetésben állott az egész világgal. Hasonlitott egy emberhez, kinek egyik tüdőszárnya már elpusztult, de a ki még a másikkal ugy a hogy tengeti életét.

Hivatkozik történeti példákra is, annak bizonyságául, hogy mindig az a fél győzött, a mely az óceánon uralkodott. Spanyolország, Hollandia, a spanyol örökösödési háboruban pedig Francziaország is annak tulajdonithatták ügyük teljes vagy részleges bukását, hogy a tengeri szupremácziát elvesztették. Napoleonnak csillaga nem az oroszországi hadjárat, hanem a trafalgari csata következtében, hanyatlott le, ugy, hogy azt lehet állitani, hogy az angol hajók győztek Waterloonál, s Nelson nélkül Blücher sem aratott volna győzelmet.

Valószinü, hogy a jövő háboruban sem Németország, sem Francziaország nem lesz győztes az egész vonalon, mert az erők körülbelül egyenlően oszlanak meg.

S Oroszország támogatása? Ez valószinüleg Francziaország javára döntené el az ütközetet. Oroszországnak jelen körülmények közt háboruban roppant előnyére válik, hogy nincs nagyipara.

Igy óriás mezőgazdasági termelése bármily hosszadalmas hadjárata alatt ellátbatja élelmi szerekkel.

A jövő háboru ugyanis nem annyira azért lesz borzasztó, mert vérengző lesz hanem azért, mert megszakitja a nemzeti termelést.

A parasztól a bankárig mindenki fegyverben fog állani, senki sem termel, mindenki csak fogyaszt.

Beáll az általános sztrájk: a gyárak, melyeknek müködésétől naponkint száz meg ezer ember kenyere függ, bezárják kapuikat.

A győzelem pedig azt a félt fogja megilletni, a mely a tengeren át pótolni tudja a nemzeti termelés hiányát.

KÖZGAZDASÁG.

Lóheremag termelésünk.

(Az „Ellenzék" tudósitása.)

Terménykereskedőnk tudni akarják, hogy az erdélyi megyékben az idén legalább nyolczszor-tizszer akkora terület van magnak valóval bevetve, mint a mekkora az elmult évben volt. Tehát roppant termésre illetőleg kinálatra számitanak. — Egyebek mellett ezt hozzák fel okul ama sajátságos faktumnak, hogy mig a mult évben ilyenkor már élénk kereslettel állottunk szemben, most „állig begombólkodva" hallgatnak a kereskedők s nem hajlandók az ajánlatra.

Tudva azt, hogy az idei tartós szárazság nagyon megviselte a mag lóheréseket és az ujabban konstatált rovar kár, az „Apion asscinile" orrmányos bogár kukaczai által okozott pusztitás rovására szintén tetemes — helyenként 70 százalék — magveszteségre lehet számitani a kereslet lanyhasága nem indokolható az állitólag várható nagy kinálattal.

A nagy kinálatnak fokyton való emlegetése nem egyéb, mint az „ördögnek a falra való festése." Régóta praktizálják már ezt a buzával aratás előtt, az árakra gyakorlandó szelid nyomás czéljából.

Biztosra vesszük, hogy az idén tényleg nincsen annyival több terület magnakvaló lóherével bevetve, mint a mennyit az illetők állitanak, s hogy tartózkodásuknak egyszerüen az az oka, hogy a termelőket sarokba akarják szoritani, kiakarják éheztetni. Czéljaikat aligha nem el fogják érni, mert előbb a szárazság rémitette, most pedig azok az átkozott kukaczok ugyancsak megijesztik a termelőket.

A termelőknek tenni kellene valamit. Ha hallgatva tétlenül nézik a természeti csapásokat és tájékozatlanságukban engednek annak a bizonyos nyomásnak, hamar megfogják bánni, hogy felültek a lóhermag termelés szép jövőt josoló délibábjának.

Az első a mit tenni kellene az, hogy megbizható adatokat szerezzenek az idei termelés mérvéről minőségileg és mennyiségileg. Kérni kellene akár direkt, akár közvetve az erdélyi gazdasági egylet utján a földmivelésügyi minisztert, gyüjtessen sürgősen adatokat e tárgyban. Még nem késő. Helyenként megkezdették ugyan már a cséplést a legnagyobb része a maglóherének azonban még aligha nem lábán van.

A földmüvelési miniszter lóhertermelésünk iránti érdeklődésének fényesen bizonyitó jelét adta azzal, hogy az Apion pusztitásának első hirére szakértőt küldött az erdélyi megyékbe adatokat szerzendő a pusztitás mértékéről kérjünk sürgősen annyi szakértőt a mennyi a termés idején való felbecsülésére elegendő. Ez alig néhány m. m. lóhere áráról kitelnék és ha idején tájékozva lesznek a termelők a felől, hogy mekkora kinálat várható, tudni fogják azt is, hogy mit kérjenek mekkora árhoz ragaszkodjanak.

De kérjék fel továbbá az erdélyi gazdasági egyletet, hogy szavazzon alapos informácziót a külföldi kereslet és árak felől. Ha e részben is tájékoztatva lesznek a termelők — nemcsak a kereskedők — még jobban fogják tudni, hogy mihez tartsák magukat. Az erdélyi gazdasági egylet kezdettől fogva éber szemmel kiséri lóheremag termelésünk ügyét; áldozattal létesitette és tartja fenn lóheremag tisztitó raktárát s bizonyára készséggel fog a termelők segitségére sietni a külföldi keresleti viszonyok kérdésében is.

Nem fog az erdélyi gazdasági egylet attól sem visszariadni, hogy a lóheremag termelőket valahogy egyesitse termésük exportra váró részének direkt a külföldi nagy raktárokba való juttatására.

Az eddigi jó árak a „sült galamb" várására szoktatták termelőinket. Ugy látszik most már nem akarják sütni a galambokat — legalább nem az ő számukra — s fel fog kopni az álluk.

Lám a buzatermelők malom részvénytársaságot alakitottak, valamit lenditendők a buzaárakon és ha ezt nem is érték el, meg fogják nyerni a vámon, a mit a réven veszitenek.

yi.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék" eredeti táviratai.)

Polónyi beszámolója.

Budapest, aug. 27.

Polónyi Géza tegnap tartotta beszámolóját. H.-Szoboszlón.

A beszámolót követő banketten rágalomnak jelentette ki, hogy ő Kossuthot agylágyult lutheránusnak mondotta volna.

A bécsi magvásár.

Bécs, aug. 27.

Az itteni magvásárt ma nyitotta meg a kereskedelmi miniszter.

Már is fiaskó konstatálható.

Körjegyzők gyülése.

Budapest, aug. 27.

A községi és körjegyzők a közgyülés azon programm pontját, hogy a községi reformot megbeszélik, elhalasztották.

60,000 korona adomány.

Budapest, aug. 27.

Az Albrecht főherczeg nevét viselő ezred jubileumán Schönick tábornok felolvasta Albrecht főherczeg lelkesitő levelét, melyben a tiszti és altiszti segélyalapra 60,000 koronát ad.

NYÁRI SZINHAZ.

Kolozsvárt, kedden, 1894. aug. 28-án.

Másodszor:

Gróf MONTE CHRISTÓ.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetések.

Pályázat tanári állásra.

A kolozsvári városi polgári fiu-iskolánál lemondás folytán megüresedett **mennyiség-** és **természettudományi** szakcsoport tanszékére ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen helyettes tanári állással évi 800 frt fizetés és 120 frt lakáspénz élvezete van összekötve.

Az ezen állást elnyerni szándékozókat felhivjuk, hogy kellően felszerelt s a városi iskolaszékhez intézett folyamodásaikat (keresztlevél, képesitési oklevél, eddigi szolgálatról szóló bizonyitvány, életrajzi vázlat) **f. évi szeptemaer hó 15-ig,** alólirott felügyelő bizottsági elnök czimére (Kolozsvár, róm. kath. Lyczeum) küldjék be.

A megválasztandó folyamodó a jelzett tudomány-csoport tárgyainak heti 20 órai tanitására van kötelezve, s állása egy év után véglegesittetik. Három évi sikeres müködés után joga van a rendes tanári állásra való előléptetésért folyamodni, melynek elnyerésen esetén évi 1000 frt fizetés, 150 frt lakáspénz és a szabályszerü évötödös pótlékok élvezetébe lép.

Kolozsvár sz. kir. város községi iskolaszékének 1894. évi augusztus hó 25-én tartott ülése határozatából.

Dr. Vajda Gyula, felügyelő biz. elnök. 725. (1—3) **Pausinger Sándor,** jegyző.

Sz. **16,538**—1894. tan. 723. (1—3)

Pályázat
mérnöki állomásra.

Kolozsvár sz. kir. város közönsége **csatornázást** és **vizvezetéket** épittetvén, a vállalkozók munkáinak müszaki ellenőrzésére s az e czélból szükséges müszaki teendőkre egy kellően képesitett mérnököt óhajt alkalmazni. Ehez képest felszólitjuk azokat, a kik erre az állásra alkalmaztatni óhajtanak, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat legkésőbb **1894. évi Szegtember hó 10-ig** alólirott Tanács kiadóhivatalához küldjék föl.

Az alkalmaztatás föltételei a következők:

I-ször: Mérnöki oklevél, vagy ennek hiányában valamely müegyetem által kiállitott végbizonyitvány; megjegyezzük, hogy a mérnöki oklevéllel biró pályázó, ha már gyakorlati alkalmazásban is volt, előnyben részesittetik.

II-szor: A pályázók közül az erre legalkalmasabbat alólirott Tanács választás utján fogja kinevezni.

III-szor: Az, a ki állomását azonnal elfoglalhatja, elsőbbséggel bir.

IV-szer: Az, a ki megválasztatik, egyelőre csak a csatorna- és vizvezeték-épitési vállalat tartamára, tehát legkevesebb két évre, ideiglen fog alkalmaztatni.

V-ször: Az alkalmazandó mérnök feladata lesz: a csatornázás és vizvezeték épitési munkáinál a város részéről a vállalkozókkal szemben az épitést ellenőrző bizottság és a városi főmérnök utasitásai szerint a müszaki ellenőrzés teendőit teljesiteni, helyszini felvételeket, lejtenérezéseket, utczaszabályozási munkálatokat végezni s esetleg a város másnemü müszaki feladatai közül is a városi mérnöki hivatalnál dolgozni.

VI-szor: Az ideiglenes alkalmazás idején a megválasztandó mérnök a városi pénztárból havonkint utólagos részletekben napidijakat fog élvezni, még pedig: azokra a napokra, midőn csak irodai teendőt teljesit, 5 forint, midőn pedig az irodán kivül is alkalmaztatik, 7 forint napidijat.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1894. évi augusztus hó 21-én tartott üléséből.

Albach Géza, polgármester.

Sz. **1770**—1894. közig. 717. (3—3)

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérmegye verespataki járásában rendszeresitett verespataki és abrudfalvi **körorvosi állomására** ezennel pályázatot nyitok.

1.) A körorvos évi fizetése 500 frt és 150 frt uti átalány, mely összeg előleges havi részletekben a csoportositott községek által felhatalmazott község pénztárából fizettetik ki; gyógydijakra nézve a körorvos a községekkel szabadon egyezkedik; vagyontalanokat azonban ingyen köteles győgykezelni; köteles továbbá körét havonként legalább kétszer beutazni.

2.) A verespataki kör áll Verespatak, Magos nagyközségek és a bucsumi körjegyzőség községeiből; a fizetés kiadásával megbizott község Verespatak; a megválasztandó körorvos Bucsum községben köteles lenni.

3.) Az abrudfalvi kör áll az abrudfalvi körjegyzőség három községéből; a fizetés kezelésével megbizott község Abrudfalva; a megválasztandó körorvos köteles Abrudfalva községében lakni.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a 1. pontjában és az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-sában körülirt okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket **folyó évi szeptember hó 8-ig bezárólag** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezett kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás az abrudfalvi körre nézve **1894. évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor** Abrudfalván, a verespataki körre nézve **1894. évi szeptember hó 11-én d. e. 10 órakor** Verespatakon fog megtartatni.

A megválasztandó körorvos köteles állását **folyó évi október hó 1-én** elfoglalni.

A verespataki járás főszolgabirájától,

Verespatakon, 1894. évi augusztus hó 17-én.

Imreh Károly, főszolgabiró.

374—894. szám. főisp. **Udvarhelyvármegye főispáni hivatalától.**

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe került **megyei első alszámvevői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi 693 frt rendes fizetés és 100 frt lakpénzzel van javadalmazva.

Felkérem pályázni kivánókat, hogy az 1883. évi I. törvényczikk 17. szakasza értelmében felszerelendő pályázati kérvényeiket jövő **szeptember hó 20-ik napjáig** a főispáni hivatalhoz mulhatlanul nyujtsák be.

Székely-Udvarhelytt, 1894. évi augusztus hó 23-án.

UGRON JÁNOS, kormányzó alispán.

722. (1—3)

Sz. **6316**—1894. 724. (1—3)

Pályázati hirdetmény.

Brassóvármegye alvidéki járás főszolgabirája részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint az eddig fennállott földvári egészségügyi kör a tekintetes törvényhatósági közgyülés által folyó évi április hó 21-én 60., 5682. és 6180. jkvi pont és szám alatt, illetve Brassóvármegye tekintetes alispánjának idei julius hó 20-ik 10781—894. sz. a. az 1876. évi XIV. t.-cz. 144-ik §. értelmében hozott és jogérvényre lépett határozat alapján, két körre felosztatott; minélfogva ezen két körben ujólag rendszeresitett **körorvosi állások** betöltésére az 1876. évi XXII. t.-cz. 82. §. alapán ezennel pályázat nyittatik.

A földvári egészségügyi körnél, melyhez Földvár, Veresmart és Krizba nagy községek, összesen 4764 lakóssal, e közül 1277 magyar, 1432 német és 2055 román ajku — tartoznak, a körorvos évi fizetése, beleértve a lakbért és uti átalányt, **1200 forint.**

A földvári körorvos köteles székhelyétől 4 km. távol Veresmart és 9·7 km. távol Krizba községbe hetenként háromszor saját költségén ellátogatni.

A szász-magyarósi egészségügyi körnél, melyhez Szász-Magyarós és Apácza nagy községek, összesen 3295 lakóssal, — e közül 1446 magyar, 1006 német és 843 román ajku — tartoznak, a körorvos évi fizetése **800 frt** és **150 frt lakbér,** esetleg egy Szász-Magyarós község által épitendő természetbeli lakás, valamint Szász-Magyarós községe által hetenkért háromszor kiállitandó természetbeni ingyen fuvar, melylyel a körorvos köteles a 5·8 távol Apácza községbe ellátogatni.

A beteglátogatási orvosi rendelvényekért szedhető dijak az egészségügyi kör székhelyén és a körhez tartozó egyes községeiben külön-külön megállapittatvák, — az erre vonatkozó részletek alólirottnál megtekinthetők.

Felhivatnak mindazon orvosok, a kik ezen állomás egyikét elnyerni óhajtják, kellően felszerelt, az 1876. évi XIV. t.-cz. 143., illetve 1883. évi I. t.-cz. 9-ik §-ban körülirt minősitvényt, nemkülönben eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló pályázati kérvényeiket, ha közszolgálatban állanak, előljáróságuk utján, más esetben közvetlenül **folyó évi szeptember hó 22-éig** alólirotthoz benyujtani.

Földvár, 1894. évi augusztus hó 22.

PILDNER FERNNCZ, főszolgabiró.

Sz. **54**—1894. 718. (3—3)

Árverési hirdetmény.

A csik-tusnádi gyógyfürdő birtokosai szövetkezete **folyó évi szeptember hó 9-én délelőtt 11 órakor,** Tusnád fürdőn, a fedett sétány báltermében a következőket árverésen haszonbérbe ki fogja adni:

1.) A fedett sétány vendéglőjét, melyhez tartozik a bálterem, 8 szoba, 2 konyha, 2 kamra, pincze, jégverem, étkezésre a fedett sétány fele — három évre — a legtöbbet igérőnek, azon feltétel alatt, hogy ha három év előtt uj fedett sétány épittetnék, három havi felmondással a haszonbér minden kártérités nélkül megszünik; de az uj kiadásnál a volt haszonbérlőnek elsőség adatik. A kivenni szándékozó figyelmeztetik, hogy a fürdővendégek száma évenkint 1000-en felül van.

2.) A nagy sétányon levő czukrászdát a tekepályával három évre.

3.) Az uj korcsmát 36 lóra való istállóval és szekér-szinnel, bor- és sörárulási joggal három évre.

Felhivatnak mindazok, kik ezek valamelyikét kivenni akarják, hogy az irt időben tartandó árverésen jelenjenek meg.

A vendéglőnél a kikiáltási ár 1500 frt, a czukrászdánál és korcsmánál 300 frt. Ennek 10 százalékát kötelesek az árverezni szándékozók annak megkezdése előtt letenni. Irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak reggeli 10 óráig, ha ahhoz a bánatpénz csatolva leend.

Mindezek a legtöbbet igérőnek ugy adatnak ki, ha az közgyülés is elfogadja.

Csik-Tusnád fürdőn, 1894. augusztus hó 21-én.

Az igazgatóság.

Örökáron eladó Bács községben
egy 12 holdas
szántó, kaszáló és szőllőbirtok,
terméskő-teleppel együtt.
Értekezni a tulajdonos:
Baruch Jeremiás czéggel,
Marosvásárhelytt.
708. (3—3)

Csucsai első minőségü
hasáb bükkfa,
nem uztatott.
Egy vaggon 100 métermázsa Kolozsvártt, házhoz szállitva **64** frt, Csucsán helyt **42** frt vaggonba rakva.
Megrendelhető CSUCSAN, akár KOLOZSVÁRTT:
a kolozsvári hitelbank s társai
csucsai faüzletének utódánál.
(Csucsáról rendelve 10 frt előleg küldendő.)
600. (21—x) GÁL SIMON,
(„Korona" vendéglő.)

Kiadó
uri lakások
Majális-utczában és a vashid közelében.
Értekezhetni: Külmonostor-utcza 55. sz. alatt,
CZAKÓ LAJOS
épitő-mester irodájában.
711. (2—3)

A SZÉKELYFÖLDI ÁSVÁNYVIZEK PÁRATLANJA!
„RÉPÁTI"
a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz,
mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkivül dús, főleg kötött szénsav tartalma és kellemes ize folytán, ritkitja párját a kontinensen.
Első rangu gyógyital
emésztési és vizelleti nehézségeknél, vese- és gyomorbajokban, gyuladásos hólyag- és köszvényes bántalmak ellen stb.
Főuri kedvencz ital,
határozottan a legkedvesebb pezsgő borviz!
Mint a belszervezet betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyitó szert, ugy is mint páratlan élvezeti italt a „répáti" ásványvizet minden czéltudatos elfogulatlan ivónak rendes használatára lelkiismerettel ajánlhatom.
Mindig friss töltésben kapható Kolozsvárt főraktáron:
Segesváry és Társai uraknál,
az ásványviz-kereskedésekben és minden jelesebb vendéglőben.
Tisztelettel a gyógyforrás kezelője:
667. (12—*) GYÖRGY JÓZSEF,
[Háromszékmegye.] Bodokon. [Háromszékmegye.]

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában, Kolozsvártt, Belközép-utcza 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.